GAZETY POLSKIE

Anno 1736.

Z Warszawy die 22. Augusti.

Listy Drezneńskie *de 12. præsentis* pisane *confirmant* iż tam Krolestwo Ichmość szczęśliwie *Die 7. Augusti* o godźinie 9. w nocy stanęli, przećiwko ktorym wszyscy tam przytomni Jchmość z przywitaniem wyieżdżali do pierwszey stacyi, y gdy iuż Krolestwo Ichmość staneli w Lasku nie daleko od Drezna, dano *signum* naprzod kilka Racow puśćiwszy, potym zaraz z wieży S. Krzyża z trzech armat *Salve*, dano, y w tym Punkćie całe Miasto illuminowane było, postępuiącemu zas daley Krolestwu ćięszko było przeiachać dla wielkiego gminu Ludźi, ktorzy byli za Miasto wyszli wołaiąc z radośćią: *Vivat* Krol nasz y z Krolową, zaś około Miasta z Wałow po trzykroć z armat bito. Także na starym Rynku wystawione były 4. Bramy Tryumfalne pięknie illuminowane z Inskripcyami; tudźiesz *in Applausum* Krolestwu Ichmośćiom było Theatrum wystawione, na ktorym barzo wdźięcznie Muzyka grała, y Kanty rożne *etiam* po Łaćinie w ten sposob:

Rex redit incolumis redit & Pax alma salusq;
O quantos fluctus volverunt flumina sæva
Majores fluctus moverunt Pectora Nostra
Ne quicquam furitis strepitisque minaciter unda
Rex redit Incolumis redit & pax alma salusq;
Post fulmina temporis atra
Struimus iam læta Theatra
Luce Clara
Sorte Chara

)(Dresda

Dresda tota cingitur
Inque Vota solvitur
Rex vigere
Rite Cresce
Crescat & Prosapia
Vive flore
Cedri more
Ut vigescat Patria.

y inne *similia* słyszeć się dały. Nazaiutrz także takoważ Illuminacya wieczorem & *his similia* reprezentowane było, ná co z ukontentowaniem Krolestwo Ichmość patrzyli widząc szczery affekt Poddanych swoich, potym Krolestwo Ichmość z Krolewicami Ichmośćiami dla lepszego widzenia ták piękney Illuminacyi przeieżdzali się po całym Mieśćie aż do godźiny 12. w nocy.

Die 11. præsentis. Z okazyi Orderu *Aquilæ Albæ* odprawiła się w Dreznie solenna Gala, gdźie w Prezencyi Krolestwa Ichmośćiow y innych godnych Imion tam się teraz znayduiących był znaczny Traktament u kilku stołow. *In Crastino* zaś przyszła denuncyacya Dworowi o śmierći Xiążęćia Jmśći *de Saxen* Weissenfels, ktorego *fata* Krolestwo Ichmość żałuiąc obięli żałobę ná 4. Niedźiele. Jmść Pan Poniatowski Woiewoda Mazowiecki powracaiąc z Hollandyi stanął szczęśliwie w Dreznie y zaraz Kłaniał Krolestwu Ichmośćiom, ktorzy w krotce potym z Krolewicami y Krolewnami w Assystencyi innego Państwa tam przytomnego wyiachali do Schleinic 5. mil od Drezna ná Polowanie, gdźie pod Namiotami wszyscy stać maią.

Xiąże Jmść Biskup Krakowski przyszedszy iuż przy łasce Boskiey do zupełnego zdrowia *continuat* tu ieszcze rezydencyą swoię naznaczywszy *diem 2. 7bris* wyiazdu swego ztąd do Wielki Polski, zmierzaiąc do Leszna ná Kommissyą; Jmść Xiądz Kanclerz W. Koronny także coraz w lepszych siłach znayduie się; zaś JmXiądz Dembowski Nominat Płocki *insperate* zapadł tu ná zdrowiu, także y JmXiądz Nuncyusz, ale przyszedszy cokolwiek do zdrowia w przeszły Poniedźiałek wyiachał ztąd do Saxonii.

Jmść Pan Marszałek W. Koronny z Imośćią, swoią tudźiesz Ichmośćiami Synami ieszcze tu *subsistit*, iednak w krotce ztąd wyiadą, zá ktoremi także ma pospieszyć Jmść Pan Woiewoda Lubelski,; przybył tu zaś *recenter* Jmść Pan Jabłonowski Woiewoda Rawski.

Z Rzy-

Z Rzymu przyszła tu Konfirmacya Listowna *de 21. Julii.* Iż Jmść Xiądz Grabowski *Nominat* Chełmiński zá rekommendacyą Krola Jmści Polskiego *die 17. currentis* Biskupem Chełminskim od OYCA Swiętego iest Nominowany, po ktorey Nominacyi pomieniony Jmść solennie traktował.

Od Krolestwa Szweckiego przyszły Listy *Recognitionis* Krola Jmści AUGUSTA zá Krola Polskiego tudźiesz y Krolową Imość.

JmP. Gorski Chorąży Zmudzki na krwawą dissenteryą zapadszy dnia wczorayszego tu *fatiscessit.*

Z Krakowa die 19. Augusti.

Tu z tąd *absolute* nie masz co oznaymić nádto, że Pszenica po 25. Zyto po 24. Jęczmień po 18. Owies po 10. złotych Czwiertnia, czy nowe, czy stare zboże iednakowo płaći wielkiego ludźie obiawiaią się głodu, większego niż tego Roku, ile że nie urodzay, powodź, nie plon: *undiq; malum,* ogrodowe Jarzyny przepadły.

Z Wilna die 10. Augusti.

W naszych Kraiach, á naybarźiey w Mieśćie naszym Diaree krwawę dużo panuią. JmP. Wankowicz Marszałek teraznieyszy Trybunalski, w tymże defekćie w niebespieczeństwie zostaię życia, y innych siła Ichmośćiow PP. Deputatow ná tę affekcyą choruią. Deszcze u nas nie uprzykrzone, lecz czasami przechodzące, Urodzaie w polach piękne, spodźiewaią się gospodarze z krescencyi omłotu.

Z Raszkowa die 28. Julii.

Posłany z Benderu powroćił ktory taką uczynił relacyą; naprzod o Krymie, że Moskwa Fortecę Kibur nád samym Limanem fortifikuie, Fossy rzną nakoło świeżo: przysłany iest Uniwersał Moskiewski do Oczakowa áby Turcy z tamtąd dobrowolnie ustąpili, ktory Uniwersał był w Benderze.

Tu z Budźiak ná głowę pendzą y maią się ruszyć iedni powiadaią że ku Choćimiu á drudzy twierdzą że ku Oczakowu.

Z Krymu doskonałey wiadomości nie mogą mieć bo z tamtąd nie przypuszczaią, Moskwa trzyma Karawuły po nad Limanem, y Morzem te fortece wszytkie, ktore Car Jmść nad Prutem oddał, to teraz poodbierała Moskwa.

Z Obozu pod Barem 9. Augusta.

Z tąd niemasz co donieść bo od Fonsachtow niemamy nic nowego

wego, naypewnieyſzą będziemy mieli o wſzytkim relacyą od Jmści Pana Bukowſkiego znaku Pancernego J. W. Jmści Pana Kuchmiſtrza Koronnego, ktory już powraca od Hana y ſpodziewamy ſię go wprętce.

Z Jaroſławia die 15. Aug:

W Przeſzły tydzień ſtanął w Leżayſku J. W. Jmść Pan Wojewoda Kijowſki Hetman W. Kor: gdzie dotych czas bawi.

Z Lublina die 19. Aug:

Trybunał tuteyſzy pod Dyrekcyą J. W. Jmści Pana Marſzałka Trybunalſkiego *diligentiſſime agitatur.*

J. W. Jmść Pan Potocki Kaſztelan Bracławſki z Imością ſwoią dotąd *continuie* tu rezydencyą ſwoię.

J. W. J. Pan Kaſztelan Chełmſki dnia onegdayſzego tu przybył z Zawieprzyc. J.O.X. Jmść Kaſztelan Krakowſki o kilka mil od Lublina w Uſcimowie, á J. W. J. Pan Woiewodźic Podolſki *cum Socia Vita* w Czemiernikach kontinuią rezydencyą ſwoię.

J. W. Jmść Pan Stoińſki Marſzałek Trybunału Koronnego, obchodząc ná dniu dźiśieyſzym *Feſtivitatem* Imienin ſwoich Jacka Swiętego, cały Prześwietny Trybunał ſolennie traktował.

Dnia onegdayſzego to ieſt *die 15. præſentis* u Swiętego Ducha *pro Viſitatione Beatiſſimæ* Jmść Xiądz Sufragan Lwowſki *Pontificaliter in Præſentia* całego Trybunału y innych wielu Ichmśćiow Szlachty, Urzędnikow, Celebrował, ná ktorey Summie Jmść X. Koćińſki Deputat Trybunału Koronnego z Kapituły Kamienieckiey miał Kazanie *floridiſſime in laudem Beatiſſimæ & plauſum* Neopanuiącego Krola Jmśći AUGUSTA III. y Całego Kroleſtwa, z tey Propozycyi poſzła Nayświętſza MARYA do Nieba, áby zá Panowania ſzczęśliwie zaczętego Nayiaśnieyſzego AUGUSTA III. Kroleſtwo Polſkie bez upadku w tryumfach zawſze nad nieprzyiaćielem gorę brało, *Aſſumpta eſt MARIA in Cœlū: ut ſupra &c.* *Die 19. præſentis*, tenże Imść X. Koćińſki Deputat z Kapituły Kamienieckiey u OO. Dominikanow miał Kazanie *Ingenioſe & erudite* ná dźiśieyſzą Uroczyſtość Swiętego Jacka, gdźie przy Trybunale całym wielka *Frequentia* była Państwa, Summę zaś śpiewał Jmść X. Łucki. Propozycya zaś ná Kazaniu była taka, w Niebieſkich Preeminencyach Jacek Swięty przed Bogiem bez miary Chwalebnym &c.

GAZETY CUDZOZIEMSKIE.
Anno 1736.

Z Rzymu Die 21. Julij.

W przeszły Poniedziałek Kardynał *Ottoboni* był wysádzony *à Sacro Collegio* z powinszowániem do Oycá S. z okázyi Anniwersarza przypadáiącego Koronácyi Jego, gdźie też tákże znaydowali śię z podobnymże Powinszowaniem wszyscy Ministrowie Cudzoźiemscy, y inne Páństwo tám przytomne, ktorego dnia, y názáiutrz wieczorem były piękne y kosztowne Illuminacye po wszystkich Ulicach tegoż Miasta, tákże Feierwerk osobliwey Inwencyi. Potym w kilka dni wyiacháć miał z Rzymu ordynowany Jmść Pan *Altovitti* z Kapeluszem Kardynalskim do Hiszpánij dla *Infanta* Hiszpańskiego, ktoremu do tego Oćiec S. posyła w Prezenćie kosztowną Státuę, lubo máleńką z oryentalnego Alabastru.

Jmść Xiądz Grabowski Nominat Chełmiński przed kilkoma dniami konferował Kardynałowi *Albani* Protektorowi Polskiemu od Krola Jmśći Puszkę Złotą, w ktorey śię znaydował Dyáment znacznego waloru.

Z Liworny Die 21. Julij

Przyszła tu wiadomość z Okrętu, ktory tu stánął z Korsyki, iż śię tám spodźiewaią ná końcu tego Mieśiąca Sukkursu 13000. Woyska Hiszpańskiego *in favorem* Malkontentow, ktorym naypryncypalnieyszym *Baron Neuhoff* przed kilkoma Dniami zaprośiwszy Onych ná Tráktáment, przy stole Im doniosł, że Listy przyobiecáne w krotce Sukkursu, odebrał.

Swieższy záś Galer Genueński przybywszy tu, ná ktorym znaydowało śię 100. Malkontentow áresztowanych pod *San Fioren*, że y Kápitan z tegoż Galeru oznaymił, że śię nie bárzo dobrze powodźi Baronowi *de Neuhoff* z rácyi niezgody między nimi. Tákże przez Okręt, ktory dnia wczorayszego tu stánął przyszła wiadomość z Korsyki, iż w Bastyi dwoch znacznych z Malkontentow śćięto, záś Baron *de Neuhoff* reyterował śię z swoią Pártyą między gory.

Z Ge-

Z Genui Die 21. Julij.

Ostátnie Listy z Korsyki donoszą, że 300. z Garnizonu *de Algaiola* wypadszy odważnie ná Malkontentow uderzyli ná tych, ktorzy to mieysce obtoczone trzymáli byli, y niemogąc dotrzymáć reyterowali się, zostáwiwszy Armatę iednę, gdźie 100. Ludźi ná placu legło, y 50. żywcem wźięto.

Z Medyolanu Die 26. Julij.

Krol Sardyński odebrał od Cesarza Jmśći *Actum Cessionis* przez niegoż uczyniony z tych dwoch Prowincyi, to iest Tortone, y Novare w Medyolańskim Páństwie zostáiących, procz Częśći w Prowincyi Pawie, y Langhes wydźielonych, ále z kondycyą tákową, że Krol Sardyński, y *Descendentes* Jego obligowani będą od Cesarza Jmśći Inwestyturę przyiąć. Jmść Pan Graff Stampa Kommissarz, y Plenipotent Cesarski we Włoszech będący donioss Jmśći Xdzu Passari, áby oznaymił *Feudatarijs* z zwyż wyrażonych Prowincyi, żeby Krola Sardyńskiego uználi zá Páná swego. Márszałek *de Noailles* znayduiący się w Nowi czeka ostátniego Ordynansu od Dworu swego, iáko Kommendę máiący nád Woyskiem Francuskim, kiedy ma one Ewakuowáć z Medyolanu.

Z Wiednia Die 8va Augusti.

Xiężniczka Wiktorya *de Soisson* odstępuie Cesarzowi Jmśći Biblioteki z Gabinetem, tákże Pałacu z Ogrodámi pozostáłego po Xiążęćiu Jmśći Eugeniuszu, iáko Stryiu swoim; w Rekompensę záś tego Cesarz Jmść puszcza pomienioney Xiężniczce Dobra po Nieboszczyku Xiążęćiu Eugeniuszu w Węgrzech zostáiące, teraz do śiebie należące, dáiąc Jey moc dożywotnie tychże Dobr záżywáć.

Xiężna Lotaryńska ma się *praegnans* znaydowáć, z czego Dwor tuteyszy osobliwszą ma Konsolácyą.

Przybiegł tu z Peterburgu Kuryer z Listámi; z tąd tákże wypráwiono Kuryera do Graffa *Dahlmana* Ministra Cesárskiego w Konstantynopolu rezyduiącego z Propozycyámi Punktow ułożonych do zgody między Carową Jeymośćią, y Portą Ottomańską náleżącemi, ná ktore Carowa Jeymość zezwolić gotowa, ktore to Punkta *principaliter* do tego Traktatu máią tákowe znaydowáć się. *imò.* Ze *in perpetuum* Azow do Carowey Jeymośći należeć będźie.

dźie. *2dò.* Iż ci Tatarowie, ktorzy się pod Protekcyą Carowey Jeymći událi, máią się przy niey zostáć. *3tiò.* Krymscy Tatarowie máią Trybut wypłacáć Carowey Jeymośći. *4tò.* Náwigácya wolna ma być wszystkim Poddánym Rossyiskim. *5tò.* Ze *de novo* máią być wymierzone Granice między tymi dwiema Potencyámi. *6tò.* Carowa Jeymość *præcavet* sobie, iż w wszelkie Traktaty między Turkámi, y Persámi záchodzące wchodźić powinna.

Mowią tu iż Cesarz Jegomość niektorym się adressował Europeyskim Potentatom, *instando*, áby nakłonili Krola Hiszpańskiego do rewokowánia Woysk swych z Toskany. *Interea* tenże Cesarz Jegomość rozkázał Admirałowi swemu Pánu *Pallavicini*, żeby się udał do Triesty, y Fiumy, y tám uformował Eskadrę, ktora *destinari* ma ná odebránie Portu Liworny, y ufortyfikowánia onegoż, *quo fine* iuż 2000. Cesarskich ná Granice Pisańskie przybyło. Od Posła nászego z Konstantynopola (ktoremu *recenter* Donaiem kosztowna dla Dworu Jego posłana liberya) iest wiadomość że Turcy bárdzo się sposabiaią do woyny, y że Wielki Wezyr w Banderze mocne *Corpus* Woyska śćiąga ná podparćie rosproszonych Tatarow.

Z Paryża Die 30. Julij.

Dwor tuteyszy odebrał Kuryera z Wiednia *ut fertur* z Konfirmacyą, że Xiąże Lotharyński z Rodzonym swoim Xiążęćiem Ka-rolem *tandem actum Abd cationis, & renunciationis* Xięstwa swego Koronie Francuzkiey iuż podpisáli, więc tedy w krotce pomieniona Korona toż Xięstwo odbierze w Possessyą. Mowią tákże, iż zá usilną rekwizycyą Mátki pomienionych Xiążąt Lotharyńskich, Krol tę zezwolił Jey rezydencyą ná Zamku *Luneville,* dawszy Jey oraz *absolutum Dominium* nád kráiem leżącym ná 6. mil *in Circum* pomienionego Zamku, poty, poki Sukcessya Wielkiego Xięstwa Florenckiego Xiążęćiu Jegomośći Lotharyńskiemu oddána nie będźie. Krol zás Stánisław z Dworem swym rezydowáć będźie w Mieśćie Nancy. Jegomość Pan Ossoliński przeszły Podskarbi W. Koronny przybył do tegoż Krola Stánisłáwa do Meudonu, z ktorym się udáć ma do Lotharyngij, y tám Urząd ma dostáć, z czego Szlachta tameczna malkontenta máiąc w Przywileiach swoich to

sobie

ſobie obwarowano, iż żaden Cudzoźiemiec nie będźie mogł *poſſidere Officia, & Beneficia* w tym Xięſtwie. *Fertur* y to, że Krol Jegomość renowowawſzy Edykt ſwoy zákázuiący wſzelakie poiedynki, Xiążęćia *de Orleans* Wielkiego Francyi Przeora, względem potyczki ſwey z Rycerzem *de Conflans* ná 3. lata do Malty decydował, zkąd *intra hoc tempus* żadnym do Francyi nie ma powroćić *prætextem*, Rycerz *de Conflans* záś do dalſzey decyzyi zá gránice Kroleſtwa relegowany.

Oſtátnie Liſty z Páryża donoſzą, iż *Admiralitas* tameczna Krolewſki odebrała Ordynans, áby leżące u Breſtu, y innych Portow Páńſtwa Francuzkiego Okręty ná Mieśiąc prowiantem opatrzone były; więc *apparet* iż Flotta ná pewne iakieś przedśięwźięćie *deſtinari* ma. Wydány także Krolewſki Edykt nákázuiący wſzyſtkim Duchownym, áby zeſłáli Deputatow ſwoich *ad tenendum Congreſſum*, y ná nim poſtánowili z Dobr ſwoich *Donum gratuitum* dla Krola Jegomośći.

Z Hagi Die 3. Auguſti.

Dyſſydye między Portugalſkim, y Hiſzpańſkim Dworem, lubo ſię zdały zupełnie zákończone, tedy iednak nádchodzą z rożnych mieyſc wiadomośći (że tak u Kadix, iáko u Barcellony wielkie czynią *præparatoria* do *transportu* Woyſk) wierzyć temu nie każą, y owſzem ſpodźiewáć ſię potrzeba świeżey między tymi Koronámi ruptury.

Przebiegł tędy Umyślny do Krola Portugalſkiego do Wiednia zmierzáiący z Denuncyácyą o śmierći Infantki, Dony, Franćiſzki, Jozefiny, Sioſtry Krola Portugalſkiego zmarłey w Trzydźieſtym Siodmym Roku.

Z Peterburga die 20. Julij ſt. v. 1736.

Ná ſámym odchodźie Poczty przybieżał Kuryer od Jegomośći Páná Generała Feld-Marſzałka Graffa Münicha z poćieſzną wiadomośćią, że pomieniony Jegomość Pan Feld Márſzałek *Die 17. Julii ſtylo veteri* nie tylko Bakczyſaray Stołeczne Miaſto, y Rezydencyą Hana Krymſkiego odebrał, y pośiadł, ále też poſzedſzy daley wgłąb z Woyſkiem, drugą Fortecę przy Rzece Salhyne leżącą Sołtan Saray, *alias* Achmetſzet názwaną, gdźie rezydował Syn Hańſki Gałga Sołtan także obiął, o czym wſzyſtkim obſzernieyſza relácya przyſzłą Pocztą kommunikowana będźie.